

**Правилник за устройството, дейността и правомощията на
Комисия по академична етика към Института за литература при
Българската академия на науките**

Общи положения

1. Настоящият Правилник определя структурата и функциите, вътрешното устройство и реда за работа на Комисията по академична етика (КАЕ) на ИЛ.
2. КАЕ е независим експертен и консултативен орган на Института за литература, съгласно утвърдения Етически кодекс на Института.
3. Комисията се състои от трима членове, избрани от Общото събрание на ИЛ, с необходимата етическа компетентност и морален авторитет в общността.
4. За членове на КАЕ може да бъдат избирани само учени на щатна работа в ИЛ.
5. Комисията е упълномощена да следи за спазването на правилата и нормите на Етическия кодекс.
6. Съставът, мандатът, функциите, правомощията и предложенията за санкции на КАЕ са уредени в настоящия Правилник.
7. Мандатът на КАЕ е 4 години.
6. При своето сформирание КАЕ разглежда, приема нов или преработва, ревизира действащия Правилник за дейността на Комисията, регламентиращ правилата на организационното ѝ функциониране.

Дейност

1. Целта на КАЕ е да контролира спазването на правилата и принципите на Етическия кодекс от учените, докторантите, научно-помощния и административния състав на ИЛ при тяхната професионална дейност.
2. КАЕ изразява мнение и консултира органите на ИЛ по основни етически въпроси и проблеми, засягащи дейността на института.
3. КАЕ изготвя становища по искания за оценка на етическата съобразност на научно-изследователски дейности и проекти с участието на учени от Института.
4. КАЕ приема и разглежда само писмени жалби и сигнали на заинтересованите лица, като при необходимост изисква допълнителен доказателствен материал.
5. Изпълнява функцията на медиатор при уреждане на конфликти и спорове между засегнатите страни и изслушва страните при оплаквания за нарушения.
6. В случай че член на комисията е страна в спора, разглеждан от нея, той се отстранява от участие в работата ѝ до решаването на казуса, за да се избегне конфликтът на интереси, а на негово място застъпва временен член (по описания ред в раздел „Заседания“, т. 5 на настоящия Правилник), докато случаят бъде приключен.
7. Комисията взема своите решения с обикновено мнозинство.
8. КАЕ отправя препоръки за предприемане на мерки към ръководството на Института.
9. КАЕ докладва за дейността си по възникналите случаи и взетите решения пред Научния съвет на Института.

10. В края на мандата си КАЕ изготвя доклад и препоръчва промени за подобряване на своята дейност.

Регулация и мерки

1. Ако при разглеждане на жалби и сигнали КАЕ констатира, че не е извършено нарушение на Етическия кодекс, тя своевременно писмено уведомява засегнатите страни и ръководството на Института. В тази ситуация случаят се счита за приключен.
2. Ако при проучването на постъпили жалби или сигнали и изслушването на заинтересованите страни КАЕ констатира, че е извършено нарушение на Етическия кодекс, тя се произнася с решение, като уведомява писмено засегнатите страни за него и изготвя препоръчителен доклад до ръководството на Института. Докладът може да предлага следните мерки:
 - 2.1. Формално предупреждение.
 - 2.2. Мотивирано предложение за публично изявление на Института като порицание на извършеното нарушение.
 - 2.3. Информирание на Общото събрание и Научния съвет за случаите на нарушения по смисъла на Етическия кодекс.
 - 2.4. Мотивирано предложение до Ръководството на Института за налагане на административни или дисциплинарни санкции според съществуващото законодателство и нормативната уредба на Института.
3. Комисията изисква писмен отговор от ръководството на Института относно изпълнението на препоръчаните от нея санкции.

Участие и ръководство на КАЕ

1. Участието в КАЕ може да бъде удължавано с 1 (един) мандат.
2. Всеки член на Комисията може да се оттегли от участие в нея по собствено желание с мотивирано предложение до Председателя на КАЕ.
3. В случай на оттегляне на член на КАЕ съставът ѝ се попълва при следващо редовно заседание на Общото събрание на ИЛ.
4. При първото си заседание Комисията с явно гласуване избира председател сред своите членове, който се утвърждава от Научния съвет на ИЛ.
5. Председателят е говорител на Комисията и той съобщава публично за взетите решения.
6. Председателят свиква заседанията на КАЕ, като изпраща покана до членовете на Комисията най-малко 7 (седем) дни преди датата на заседанието.
7. Председателят изготвя годишните отчети за дейността на Комисията, съгласно Етическия кодекс на ИЛ, като ги съгласува с всички членове.

Заседания

1. Комисията може да бъде сезирана от пряко засегнато лице (в т.ч. от свой член) за разглеждане на казус, който е свързан с нарушения на принципите и нормите, заложиени в Етическия кодекс на ИЛ, до изтичане на **1 (една) календарна година от извършване или узнаване за нарушението.**

2. Комисията функционира на обществени начала и няма регулярни заседания. Тя заседава при необходимост от разглеждане на постъпили жалби и сигнали съгласно предписанията на Етическия кодекс на ИЛ.
3. Комисията има кворум и може да взема решения, когато повече от половината от членовете ѝ присъстват на заседанието, а третият внесе свое становище, като впоследствие бива запознат с протокола от заседанието.
4. Всеки член на комисията може да се оттегли предварително доброволно от заседание при наличие на конфликт на интереси по разглеждания казус. Предложение за отвод може да се прави от всеки член на Комисията или от засегнатите страни.
5. В случай на отвод и при липсата на възможност за вземане на решение с мнозинство за временен член на Комисията могат да бъдат поканени Председателят на ОС или Председателят на НС.
6. За всяко заседание на Комисията се води протокол, съдържащ мястото и датата на заседанието; имената на присъстващите членове; дневния ред; предмета и резултата от обсъждането, взетото решение.
7. Протоколите се изготвят от протоколчик, избран на заседанието, и се изпращат по електронен път до всички членове на Комисията в 7-дневен срок от заседанието, като се утвърждават от тях чрез електронно гласуване.
8. Когато дадено решение е взето с особено мнение, то допълнителната обосновка, изготвена от съответния член, следва да бъде приложена към протокола и е неразделна част от него.

Жалби и вземане на решения

1. Подадените жалби и сигнали се разглеждат от Комисията на закрито заседание, при спазване на принципа на конфиденциалност в процедурата, както и за запазване на личното достойнство на страните, участващи в спора.
2. Всички становища на членовете на Комисията по време на дискусиите са конфиденциални.
3. Жалба или сигнал може да бъде подаден до Комисията по академична етика само за нарушения на правилата и нормите на Етическия кодекс.
4. Жалбата и сигналът следва да бъдат подадени писмено и регистрирани в Деловодството на ИЛ. Служителите от отдел „Деловодство“ уведомяват своевременно Председателя на Комисията за постъпилите документи. Електронно копие от жалбата или сигнала се изпраща до имейл адреса на Комисията: litetika@gmail.com
5. Жалбата и сигналът трябва да съдържат задължително: дата; имена на жалбоподателя; предмет на жалбата, съдържащ подробно описание на фактите по конкретния казус, препратка към съответния текст от Етическия кодекс, доказателствен материал за извършеното нарушение, в т.ч. свидетелски обяснения, писмени доказателства, публикации в мрежата, нагледни материали и др.
6. В случай че жалбата или сигналът не съдържат в пълнота необходимата информация по случая, те се връщат на подателя с посочване на липсващите данни, кратки указания за комплектоване и временен отказ за разглеждане. Върнатата жалба или сигнал може да бъдат внесени отново, само след попълване и комплектоване, съгласно

- указанията на Комисията. При констатирано неизпълнение Комисията окончателно отказва разглеждане на жалбата или сигнала, като уведомява за това подателите.
7. Анонимни сигнали не се разглеждат.
 8. След постъпване на жалба или сигнал в Комисията Председателят проверява документа за неговата редовност и уведомява засегнатите страни с изискване за писмен отговор в срок от 7 (седем) работни дни.
 9. В случай че засегнатата страна не изпрати отговор или откаже да отговори на поканата, Комисията я информира своевременно, че случаят ще бъде разгледан без нейното участие, но само при наличието на достатъчен писмен и доказателствен материал за мотивиране на решението. В противен случай се търси съдействието на Ръководството на ИЛ за призоваване на засегнатата страна по административен ред.
 10. След изтичане на посочения срок за отговор Председателят свиква заседание на КАЕ, което се провежда по реда, определен от този Правилник.
 11. До насроченото заседание, с посредничеството на Комисията, двете страни могат доброволно да приключат спора, като се договорят. В такъв случай казусът се смята за приключен.
 12. Ако не се постигне споразумение, Комисията провежда насроченото заседание и разглежда случая.
 13. След насрочване на заседанието пълният набор от материали по казуса се предоставя на всички членове на Комисията за запознаване.
 14. Жалбите и сигналите се разглеждат без присъствието на заинтересованите страни.
 15. При необходимост от допълване на информацията по казуса Комисията може да покани на заседанието заинтересованите страни, които да бъдат изслушани. Решението за това се взема с мнозинство от членовете на Комисията.
 16. Поканените на изслушването страни излагат своите доводи поотделно пред Комисията, а по изключение в отделни случаи може и да се явят едновременно.
 17. Обсъждането и вземането на решение се провежда от Комисията при закрити врата без присъствието на страните в спора.
 18. Решенията на Комисията са мотивирани и предлагат някоя от мерките от раздел „Регулация и мерки“ на настоящия Правилник.
 19. Страните в спора се информират предварително, че решение по казуса може да бъде взето дори ако едната (или и двете) страни не се явят за изслушване въпреки отправената покана.
 20. Към всяка редовно подадена жалба или сигнал Комисията прикачва взетото от нея решение, подписано от всички присъствали на обсъждането членове, след което уведомява писмено страните по казуса.
 21. Решенията на Комисията са окончателни и не подлежат на повторно обсъждане, като казусите могат да бъдат повторно разглеждани единствено и само в случаите, когато е представен качествено нов доказателствен материал, който обективно не е могъл да бъде представен по-рано от страните по спора, или ако нарушението на Етическия кодекс спрямо жалбоподателя продължи.

В дух на прозрачност решенията на Комисията по разгледаните казуси се обявяват публично на официалния сайт на ИЛ с изключение на случаи и при обстоятелства, които налагат публично разкриване на данни, уронващи достойнството на личността.

Изготвен съгласно Етическия кодекс на ИЛ-БАН.

Утвърден от Общото събрание на ИЛ-БАН на 11 юли 2024 г.

Последна редакция: 1 август 2024 г.